

Bonne Blad

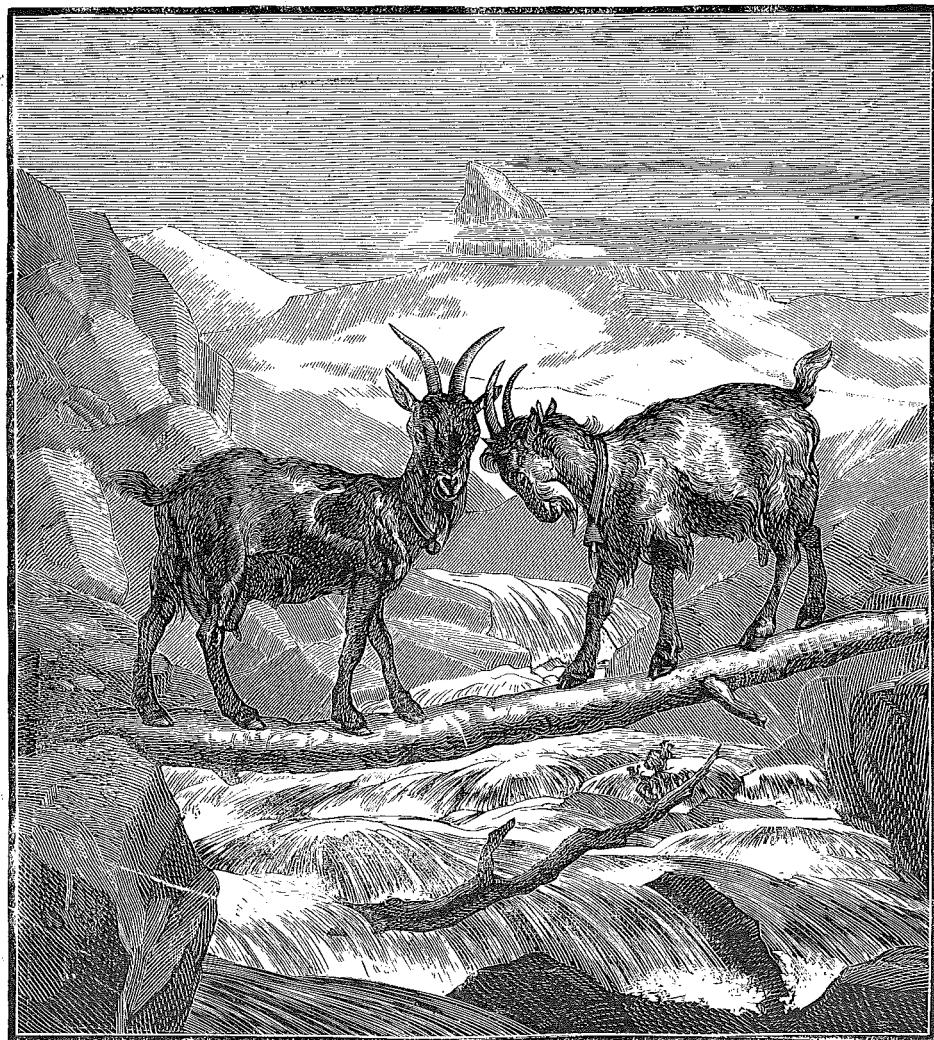
WALDR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 23

6te juni 1897.

23de aarg.

Begge vil frem!

Børneblad

ubkommer hver lørdag og kostet 50 cents for arret, betalt i **forstud**. I parker til en adresse paa over 5 tørspr. leveres det for 40 cents, og over 25 tørspr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Uge og beitillinger, samt alt, hvad der angaaer expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

De unge korsfarere.

(Fortsættelse.)

a det allerede var begyndt at mørke ne om eftermiddagen, sneg Helvig sig stille ud af huset. Indhyllet i et tykt uldtæppe træppede hun let hen over den nyslalme sne, øengstelig for at nogen skulde opdage hende.

Hun vidste ikke, at borgherren stod og saa efter hende, ligesom han saa mangen gang før havde gjort, naar hun havde låst sig ud for at stige op paa en høj, hvorfra hun kunde se vidt udover landskabet i den retning, hvorfra reisende fra Italien maatte komme.

Hurtig flyndte hun sig ud gennem borgporten. Hun følte sig bange til mode og lønkte med stroet paa, hvor tung reisen vilde blive for hendes tjære, hvis der blev for meget sne. Bedrøvet steg hun op paa den udfigt, hvor hun havde siddet saa mange gang før. Men dennegang kunde hun ikke se langt, knapt ti skridt foran sig. Forsjerves anstrengte hun sine sine; snefillerne fogg i ansigtet paa hende, saa hun maatte holde haanden over sinene, naar hun skulde stirre ud over egnen.

Den unge pige, der saa længe aldrig havde villet slippe haabet, følte sig i dette sieblik grebet af haablosshed. Taarerne begyndte at trille nedad hendes kinder, og hun hukkede højt. Ellers var hun vant til at knæle ned og bede Gud om hjælp, naar sorgen blev hende for tung, men idag var hun ikke i stand til at lette sit hjerte paa denne maade. Hun bare græd og græd.

Mens hun sad der og hukkede, lagde hun ikke merke til to stikkelsler, der langsomt nærmede sig ligesom flygger halvt skjulte af snefoget. Hun lagde ikke engang merke til dem, da de blot var nogle saa skridt fra

hende; hun var aldeles hensunken i sin sorg, og sneen gjorde, at hun ingen fodtrin hørte.

Da næede pludselig en dæmplet knurren hendes øre, og lige efter hørte hun nogen raae: "Helvig!" og straks efter paanh: "Helvig!"

Hun for op med et skrig og stirrede med store sine frem for sig. Derpaa styrte hun afdæd med udbredte arme.

I næste sieblik hang hun om halsen paa den ene af de snedækkede stikkelsler. "Bertel! Bertel!" raaede hun gang paa gang, jublende af glæde. "Kommer du endelig hjem, du og de andre!"

De sidste ord bragte en skjæring til at fare gennem Bertel, og han søgte at løsne hendes arme.

"Kom, lad os flynde os ind. Valborg er saa træt, at hun næsten ikke kan gaa et skridt", sagde han og lagde armen om Østeren, der taus stod ved siden af ham, for at støtte hende de faa skridt de endnu havde igjen. "Wolf" stod og knurrede fremdeles sagte.

"Hvor er de andre? Hvor er Otto og Albert?" spurgte Helvig. Hun vovede næsten ikke at puste af spænding.

"Du skal senere faa vide alt", sagde Bertel og gik videre.

Helvig følte sig greben af en heftig angst; men den stakkars Valborg optog snart hendes opmærksomhed.

"O, Valborg!" udbrød hun og begyndte at børste sneen af hende. "Lad mig faa lov til at støtte dig. Du er saa træt!"

Med disse ord greb hun Valborgs haand og lyssede den gang paa gang. Valborg forsøgte at tale, men det lykkedes ikke; hun bare kunde hulke. Svag og magtesløs støtte hun sig mod Helvigs skulder.

"Kom lad mig bære dig", sagde Bertel, "du orker ikke mere."

Valborg rykkede paa hovedet og samlede sine sidste krefter for at gaa videre. Det lykkedes hende ogsaa at holde sig paa benene saa langt som til borgporten; men da orkede hun ikke mere og maatte lade Bertel bære sig, saaledes som han saa mange gang havde gjort i det sidste.

Helvig fulgte taus efter. Med stroet betrægtede hun Valborgs blege, magre ansigt. Hvor forandret hun var blevet.

Endelig var de naade over gaardspladsen og stod ved husdøren, da denne aabne-

des og faderen traadte ud. Han havde staet ved vinduet og ventet paa, at Helvig skulde komme tilbage. Da hun blev saa længe, vilde han netop gaa ud for at se efter hende, da han idet samme fil se hende komme, men ikke alene!

Han havde vanskelig for at holde sig paa benene, saadant indtryk gjorde det paa ham, og han var styrket nedigennem trappen for at møde sine børn.

Balsborg havde revet sig los fra Bertel og forsøgte atter at staar, da hun skulde hilse paa sin far; men i næste sieblik sank hun bevidstløs om ved dennes fødder. Med sterk arm greb Gerlak hende og bar hende ind i salen, hvor han lagde hende paa en bænk, og blev staende foran hende og med den synmeste hjærlighed atter og atter kalde paa hende. Tilslut aabnede hun ogsaa øjnene og slog sine svage, stjælvende arme om fareren.

Bertel og Helvig stod lige ved uden at sige et ord. Helvig trykkede grædende sin kind mod Bertels arm.

Efter en stunds forløb vendte faderen sig mod Bertel og trykkede ham taus til sit bryst.

„Hvorledes skal jeg takke dig!“ udbrød han med taarekvælt stemme.

„O far, du har saa lidet at takke mig for. Jeg har ikke kunnen bringe de andre med; de er —.“ Han sagde ikke mere. Hvorledes skulde han staansomt frembringe det tunge budskab? Faderens øjne hvilede spørgerende paa ham med et udtryk, som viste hans dybe sjæleval.

„De er“, begyndte han atter — „o far, de er ikke mere ilive. De er vandrede dit hjem, hvor mor er.“

Et højt strig fyldte idet samme rummet. Det kom fra Helvig. Hun greb om sig i luften, blev bleg som et lig og styrtede bevidstløs om.

Da hun atter kom til bevidsthed, havde man taget af hendes øjle, som var vaad efter vandringen i sneen; tørre strømper havde hun faaet paa fødderne, og en behagelig varme strømmede gjennem hende. Forundret saa hun sig om og opdagede først Wolf, som laa foran ovnen, og derefter Bertel som betragede hende med en bekymret mine.

Bed hendes anden side stod gamle Jutta og ralte hende en dampende drif.

„Drif, mit hjære barn!“ sagde hun, mens taarerne trillede ned ad hendes kinder. „Drif

nu! Jeg begyndte næsten at blive ræd for, at du ikke mere skulle komme til at aabne dine øjne. Balsborg har allerede druffet. Hun ligger nu stille i fengen sin, og hendes far sidder hos hende. O, hvor herligt det var, at ialfald J to kom hem, Bertel. Jeg havde aldrig tænkt mere at faa se nogen af eder igen.“

Saledes blev den gamle tro tjener ved at tale, mens hun lod Helvig drifte. Den unge pige indfugede langsomt den varme drif, mens hun atter og atter saa op paa Bertel.

Man havde i en hast gjort et leie i stand til hende ved ildstedet, og her laa hun varmt og blødt, pleiet af hjærlige hænder. Hun havde ligget meget længe bevidstløs.

Hun kunde endnu ikke rigtig samle sine tanker. „Hvor er jeg?“ spurgte hun og saa sig forundret om. Men med det samme hun havde spurgt, huskede hun alt og reiste sig heftig op paa leiet og greb Bertel i armen.

„Er han dirlig død?“ spurgte hun. Det syntes hende noget saa rent utenklig, at hun ikke skulde se den hjære bror mere igjen i dette liv. Det var saa forfærdeligt — et dobbelt tab for hende. Hun havde dermed ikke alene tabt sin bror, men ogsaa haabet om at gjense sin far. Det var han, som i det fremmede land skulde opføge faderen. Hun havde altid tænkt sig disse to som vendende hjem sammen. Men nu var alle hennes forhaabninger forsvundne som rug for vinden.

Bertel søgte at trøste hende.

„Min stakkars Helvig“, sagde han. „Du maa ikke forrige saa over, at Gud har taget den hjære Otto til sig. De salige i himmelen har det meget bedre end noget menneske her paa jorden. Nu er han oppe hos din mor og min mor, og de er meget lykkeligere end os.“

Helvig kunde dog intet svar give. Hun bare græd. Sjønt træt og udimattet efter rejsen, blev Bertel sidderende hos hende og søgte fremdeles at tale trøstende ord til hende. En underlig følelse af lykke gjennemstrømmede ham. „Hjemme! Endelig atter hjemme!“ jublede han i sit stille sind, og da han kom op paa sit værelse, var det første, han gjorde, at kaste sig paaknæ og takke Gud, fordi han havde ført ham hjem og ladet ham ialfald have en af sine øjende med sig. Tanken paa de hjære døde fyldte ham

En negerkofte.

Gwen var thær

selvfølgelig med vemoed og gjorde, at jubelen ikke fik bryde helt frem, og dog var der en saadan følelse af lykke, som fylde hans hjæl og bragte ham til at tække den himmelske fader, fordi han saa naadig havde beskyttet ham og først ham lykkelig gjennem alle farer og vanskeligheder.

Snart kom gamle Jutta og bar Helvig op paa hendes værelse, hvor hun bragte hende tilsegns og sad hos hende, indtil hun sovnede. Ogsaa Bertel gik ind for at finde lidt hvile, efter at han dog først havde seet ind til Valborg. Han fandt endnu faderen siddende ved hendes seng med den hære datters haand i sin.

Udenfor hylte stormen, og føg sneen. Det var rent en uveirsnat. Gerlak blev hele natten siddende hos Valborg, og naar han hørte uveirets ræsen, foldede han mere end en gang sine hænder i tak til Gud, fordi han idet mindste havde faaet to af sine børn tilbage. Hvor godt det var, at de var naaede frem til hjemmet inden uveiret!

Først ud paa morgenens sovnede han ind, siddende ved datterens seng. Da han atter vaagnede, var det fuld dag, og det klare dagslys viste ham nu først tilfulde, hvor elendig og udteret Valborg var.

Hun laa der saa stille og bleg og ubevægelig, at faderen ubillaarlig blev bange og kaldte paa hende.

(Forts.)

Et billede fra det virkelige liv.

Hvor er nød, hvor er ve?

Jo, i en drækters hjem!

(Ordsp. 28, 29-32).

John Lysbold var en agtet og stræbsom mand, som gjorde alt mulig for at gjøre hjemmet hyggeligt for sig og sine. Og hans hjem blev da ogsaa et af de bedste i hele bygden, ingensteds tribeligere og glade børn.

Hans hustru var ogsaa en perle af en hustru og husmor, som ogsaa paa sin side gjorde alt for at gjøre hjemmet lyst og hyggeligt.

Skade at ikke retfærdigheden sol sit stinne ind i det kostelige hjem.

Saa førgelig snart blev dog dette hjem's sollyse himmel overtrukket af mørke skyer.

Denne hyggens og hjemmehedens bolig blev forbantlet til et sorgens, jammerens og elendighedens hul.

Den blide og ømme John Lysbold bukkede senere under for fristelsen, som blev lagt lige i hans bei. Ikke langt fra hans hjem laa tøbstaden, hvorhen John reiste endog flere gange om ugen. Her træf han sammen med fjender, som bad ham ind paa en flaské øl eller et glas brændevin.

Og John, stakk, han lod sig ikke bede to gange, hvad der kom ham dyrt at staa; thi snart fik han smag paa disse ting, og til hustruens store sorg og bekymring kom han ofte hjem noget underlig af sig.

Han foresatte sig at slutte. Men saa snart han kom ud for de gamle svirebrødres tillokkelser, brød han sit løfte og gled saa usormerket ned over det stræplan, han selv havde valgt.

Han var alt en driflens træl.

En nat havde han en føl drøm. Han syntes, han sad beruset foran brændevinsflasken. Bludselig kommer en slange op gjenem flaskehalsen og udstrækker sit hoved for at slaa sin giftige braad i ham. Han udskyder en forfærdeligt strig — og vaagner. Han meddelte sjæbende sin drøm til hustruen, der gab ham den naturlige forklaring, at slangen var brændevinet, der truede med at ødelægge deres lykke og forvandle deres hjem til et jordfæld helvede.

Han blev nægtig greben og lovede aldrig mere at smage sterke drifl. Men han brød sit løfte; thi han var alt solgt til den driflens klubdjævel, der med voldsomme slag trommede hans dødsmarsch.

Hans hustru og børn blev gjort usigelig ulyckelig, og han selv blev stillet paa fortvilegens rand.

Saa snart bukkede hans engang saa glade og livsfriske hustru under for jammeren i dette rædstersnes hjem. Om dagen laa han i byen og drak, drak op den sidste skilling. Han folgte deres mørbler og eiendele bare for brændevin; han sank dybere og dybere og kom hyppig fuld og brutal hjem, mere lig en djævel end et menneske.

Hans hustru var alt nedbrudt og laa lønket til sygeleiet.

En aften, han var saa omptaaget, blev han liggende i en hølade. Hustruen laa alene hjemme i dødens strid. Tidlig om morgenens vaagnede han og starvede hjemover for at

tage det tølle, som en barmhjertig sjæl havde forceret hans hustru, og faa det følgt for brændevin.

Han riber døren op, stebner hen til fængen og griber sin hustrus hånd. — Men den er isnende kold. Han gyser tilbage, hvilket sig sagte nedover sin hustrus blege ansigt — Hun er et stivnet lig. Og hvad ser han videre? Jo, ved hendes side ligger deres spæde barn. Det var slumret ind i døden i moderens kolde arme.

„Hun er død! død!“ skreg han. Hans hjerte var nær ved at bryste af sorg, flam og selvvæbbedelser, som han stod over de afsjælede lig af disse stakkars ofre for lidelsen i en drængers hjem.

Men sin stjærende smerte søgte han at drukne i brændevinsflasken, og gled med voldshom fort nedover straaplanten, indtil han i beruset tilstand gled over dødens kolde flod for at stilles for sin evige dommer.

En lidens jodisk missionær.

Men lidens farvelig stue i udkanten af en lidens østerlandst by laa en stakkars jøde dødeligt syg. Stabineren, som ansaaes for at være en saare hellig og lærd mand, besøgte ham, men han kunde lige saa lidt helbrede hans arme sjæl som lægen hans legeme.

Der laa han urolig og fastede sig hid og sid paa sit leie. I denne nødens tid kunde han ingen trøst finde i den religion, som han før saa strengt forfægtede. Han havde altid været en bitter modstander mod missionærerne og gjort, hvad han kunde, for at hindre deres arbeide. Men han havde nu, merhverdig nok, dagen før givet sin eneste lille datter lov til at gaa til deres skole, som hun saa ofte indtrængende havde bedet om. Han samtykkede med stor frugt og betenkelsighed. Da hun kom hjem efter sin første skoledag, fortalte hun sin far, at hendes lærerinde blandt andet havde lært hende det sprog: „Jeg ved at min forløser lever.“

Men han, den fornuftige tænker, kunde ikke forstå dette og spurgte atter og atter ved sig selv: „Hvorledes kan han leve, som aldrig er kommen? Det kan jeg ikke fatte. Og hvorledes skal han kunne være min forløser?“

Saadanne spørgsmaal foruroligede ham endnu, da hans lille Ruth den anden dag kom hjem fra skolen. Saa snart hun kom ind, spurgte han: „Hvorledes er det gaaet dig idag? Hvad har du lært idag, min egen lille pige?“

„Jo, far, idag har jeg lært to vers. Jeg tænker, du var glad ved, at jeg lærte et igaar. Det ene er saaledes: Thi saa har Gud elslet verden, at han har givet sin son den enbaarne, forat hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabetes, men have et evigt liv.“

Hun læste de de herlige ord langsomt og overhørdigt, og derefter fortsatte hun: „Og far, saa lærte jeg et særlig for din regning: „Jesus Kristi, hans sons, blod renser os fra al syn.“

Han svarte: „Det er ord fra Gojims (de kristnes) bog, men det er gode ord for mig.“

Ingen kunde ane, hvilken lindring disse ord gab den døende mand; de var en libsns balsam for hans sjæl. O, hvor kraftigt maa ikke den helligaand have arbeidet i ham! Thi samme aften kaldte han sin lille Ruth til sig og sagde hende, at han troede de ord, han havde hørte. Han tilføjede ogsaa, at han var bedrøvet over, at han havde været saa stem mod hendes mor, der var død som en kristen, og han haabede, at Ruth ogsaa skulde blive en af det lykkelige folk.

Da den næste morgen grydede, hvilskede han: „Mit liv var idel død; men nu er min død idel liv. Herre, jeg tror, hjælp min vanbro!“ Han udtalte saaledes uden at vide det ordene i Mark. 9, 24. Kort efter sob han ind i fred.

Saledes lyder den sandfærdige beretning. „Jesus Kristi evangelium er en Guds kraft til saliggjørelse for hver den, som som tror, baade for jøde først og før græker“ (Rom. 1, 16). Og Herren kan betjene sig af meget ringe redskaber og underlige veie for at bringe det frem. Mindst af alt tænkte den mand paa, da han modstræbende gab sin lille datter lov at gaa til missionsskolen, at hun derfra skulde hjembringe frelsens evangelium til hans formørkede sjæl. „Af de umyndiges og diendes mund skal du berede lov“ (Matt. 21, 16).

Begge vil frem.

(Se billedet.)

Gingen af dem vil tilbage, og enden bli-
ver vel, at de begge falder i aen.
Saa med disse gjelder! Men det
er ofte ikke lifere med menneskene.
Har du hørt tale om „stribokker“ — ja
smaagutter kan ofte være store „stribokker“;
sin vilje vil de have; og det er næsten ikke
raad at faa dem af sletten. Men da gaar
det ogsaa ofte galt. Det kunde kanskje være
en eller anden af vores læsere, som ved det
af erfaring.

Hjem var tyven?

(Se billedet.)

Gaa moro som det var at faa være
med og høie! Hvor mange gange
havde ikke Karl allerede været med
at „traalke“ laesset, og hvor mange
gange havde han ikke tronet fornøjet paa
toppen af det store hølæs med de to brune
heste foran!

Intet under derfor, at han er træt og
sover ind. Han orker ikke engang at faa
spist op den store deilige hvedefage, som han
fik af moderen, da han kom med det sidste
laesset; han har ikke halvspist den engang,
førend han sovner. Og han sover saa godt,
at han ikke merker, at honemor nærmest sig
for at stjæle hans hjære hvedefage. Forst
hakker den med nebbet baade en og to gange
i kagen, men Karl sover lige haardt, og den
froekke tyv iser hen til sine kyllinger med sit bytte.
Karl rørte lidt paa sig, da kagen faldt ud af
hans haand, men snart sov han lige godt igjen.

Hvor længe han sov, det ved vi ikke.
Men endelig engang vaagnede han. Og han
havde ikke glemt kagen. Han havde ikke
faaet sovnen ordentlig af øinene, for han
begyndte at se sig om efter den. Men den

var ikke at finde paa nogen kant. Hvad kunde
der være blevet af den? Han reiser sig og
gaar ud. Lige udenfor laden møder han
gjæsterjenten. En tanke falder ham ind. Hun
skulde vel ikke have taget kagen? Nogen
maatte jo have taget den — den kunde ikke
have floret sin vei.

Den stakkels pige fil taarer i øinene, da
Karl paa en ikke netop venlig maade spurgte,
om det var vende, som havde taget hvede-
fagen fra ham. Hun svarede, at hun kom
lige fra sjøset, og at det var stjægt af ham
at tro saadant om hende. Ikke skulde nogen
sige om hende at hun var en tyv.

Karl vilde alligevel ikke give sig og sagde,
at han skulde gaa ind og sige det til sin
mor. Og saa kom han med nogle stygge
ord til gjæsterjenten om, at hun var datter
til en thyvefjærring, og at man ikke kunde
vente bedre af sligt pac. Stakkars Birgit!
Hendes mor var virkelig for en del aar siden
grebet i at stjæle. Og det skulde nu hendes
datter lide for, sjont hun var det ørligste
barn, man kunde seende sig.

Gutten gjorde, som han havde truet med.
Han gik ind til sin mor, fortalte, hvad der
var hændt, og sagde at det vist maatte være
Birgit, som var tyven.

Men da gaar der pludselig et lys op for
moren. Hun bryder ud: „Nei, nu skal
jeg sige dig, hvem er tyven. Du tager
stammelig fejl, naar du mistænker den staf-
kels Birgit! Jeg var for en stund siden ideo
og gav kyllingerne mad, og da saa jeg hønen
flygte affsted med noget, som ganske sikkert
var hvedefagen din. Du skal se, det er ho-
nen, som er tyven. Lad os gaa ud og un-
dersøge, om der er noget igjen af kagen.“

To ganske rigtig. De fandt lidt af stor-
pen, som honemor endnu holdt paa at hække i.
Lille Birgit var altsaa mistænkt aldeles uden
grund, og Karl maatte straks følge med sin
mor bort til hende og bede hende om forladelse.

Billedgaade.**S**h 1**E R D M**

Lindesnes T Nordkap